

[Undervisningsministeren.]

dan finder vi fornuftig anvendelse for de byggerier, som trods al indbygget fleksibilitet alligevel ikke kan slides op som skoler, hvis de ikke skal sætte den pædagogiske udvikling i stå?

Gottschalck-Hansen: Jeg vil gerne takke undervisningsministeren for det afgivne svar, som jeg kan tage til efterretning. Man kunne måske rejse det problem, om der ikke burde en lovændring til, således at ministeriet var, om ikke forpligtet til at søge nærmere oplysninger, så dog burde kende baggrunden for tilskuddets anvendelse noget nøjere, end det i øjeblikket er tilfældet. Jeg er klar over, at det jo ikke drejer sig om skolerne i hovedstad eller storbyer, hvor der kun kan blive tale om rent minimale tilskud; det er fortrinsvis skoler i landkommuner, det drejer sig om, men så vidt jeg ved, er tilskuddene ofte i en størrelsesorden af 25 pct., op til 40 pct. af provenuet.

Jeg vil derfor gerne stille det tillægs-spørgsmål til ministeren, om ministeriet eller staten har fået refunderet noget, enten sit tilskud eller en del af dette, når disse nye skoler, som der jo altså er eksempler på — jeg er beroliget over, at det ikke er flere, end det er — er blevet afhændet, om staten da har fået nogle af pengene igen.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg vil gerne svare på de to spørgsmål, der blev rejst her i anden omgang, først spørgsmålet om man kunne tænke sig en lovændring, sådan at vi i højere grad kunne komme ind i billedet. Jeg vil gerne sige, at der er næsten ikke grænser for, hvad vi kan tænke os i den retning, men hr. Gottschalck-Hansen ved jo også, at problemet er, at vi støder på det hellige kommunale selvstyre, og så begynder vanskelighederne; for det er klart, at det er vanskeligt at planlægge disse ting, som man gerne vil, når det principielt er de enkelte kommuner, der afgør sagen.

Men hvad spørgsmålet om statstilskuddene angår, vil jeg gerne sige, at disse statstilskud normalt er af en mere beskedne størrelse, end hr. Gottschalck-Hansen antydede her; der findes tilfælde, der nærmer sig de tal, hr. Gottschalck-Hansen nævnte, men nor-

malt er det mere beskedne tal. Jeg nævnte i første omgang, at der i årene 1964-65 og 1965-66 var nedlagt godt 200 skoler. Af disse 200 skoler har ca. de 180 aldrig fået én øre i statstilskud til deres byggeri, og de ca. 25 skoler, der så bliver tilbage, har fået ca. 1 $\frac{3}{4}$ mill. kr. tilsammen, hvoraf det jo fremgår, at det ikke er enorme beløb. Udgifterne dækkes altså i alt væsentligt af kommunerne.

Statstilskudsordningen hviler på den forudsætning, at staten kan støtte den første udbygning til opfyldelse af folkeskolelovens krav, og det vil sige; at i de tilfælde, hvor en nedlagt skole har opnået statstilskud, kan man ikke senere til nyt skolebyggeri — og det mener jeg er det væsentlige — der erstatter den nedlagte skole, opnå tilskud til de lokaler, man én gang har fået tilskud til. Tilskuddene er altså engangsydelser, og der er ikke i øjeblikket hjemmel til at kræve disse førstegangstilskud, om jeg så må sige, tilbage i kassen. Med hensyn til denne regel om, at tilskuddene er engangsydelser, blev der i fjor gennemført en ændring i folkeskoleloven, der gør en undtagelse i de tilfælde, hvor der sker en centralisering i forbindelse med en kommunesammenlægning. Der vil her ofte være mulighed for en pædagogisk rigtig og fornuftig centralisering, der samtidig sparer lærerkræfter, som vi som bekendt stadig betaler 85 pct. til — det skal vi vel ikke fortsætte med i al evighed, men det gør vi altså endnu — sådan at det også økonomisk er rimeligt og rigtigt at foretage centraliseringen. I disse særlige tilfælde, som grunder sig på hjemmelen fra i fjor, fradrages, når vi beregner anlægsudgiften af den nye skole, eventuel indtægt ved salg af de nedlagte skoler, hvis der er ydet tilskud til dem. Hvis de gamle skoler ikke sælges, bliver de ydede tilskud fradraget i anskaffelsessummen. Jeg vil gerne sige afsluttende til hr. Gottschalck-Hansen, at når det byrdefordelingsudvalg, regeringen har nedsat, og som arbejder med disse problemer, er færdigt med sit arbejde og kommer her til tinget, er øjeblikket vel inde, hvor vi skal prøve at se både på disse tilskud, på lærerlønstilskud og på andre tilskud vedrørende skolen, og helst prøve at se på dem som en helhed.

Hermed sluttede spørgsmålet.